

Sivilombudet Stortingets Ombud For Kontroll
Med Forvaltningen
Postboks 3 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref.:
2023/779

Vår ref. (saksnr.):
21/23109 - 52

Saksbehandler:
Magne Mostue

Dato: 01.12.2023

Svar på oppfølgingsbrev fra bydel Bjerke

Vi viser til deres brev datert 13. november. Bydelen ble onsdag 29. november orientert om at alle innsatte på Bredtveit foruten de som er på avdeling B2 skal flyttes. Et orienteringsmøte avholdt 4. desember avdekket at mye foreløpig er usikkert, men følgende vet i på det nåværende tidspunkt:

- De innsatte på avdeling 3 skal flyttes først og dette skal skje alt i løpet av uke 49/50.
- Bredtveit skal med dette, ikke lenger, ta imot de som skal i varetekt.
- Det skal avholdes et møte mellom BRE og Kriminalomsorgen 8. desember som vil legge noen føringer for veien videre. Bydelen er ikke invitert itl dette møte.
- Bydelen har fått et anslag fra Kriminalomsorgen, om Bredtveit stenges engang mellom januar og mai.
- De alternative lokasjonene Kriminalomsorgen ser på for de innsatte på Bredtveit ligger ikke i bydel Bjerke.
- Driften av B2 skal opprettholdes ut 2026, bydelen må derfor planlegge for fortsatt å gi et helsetilbud til de innsatte der.
- Utover dette og i forhold til utformingen av dette tilbudet så er ikke bydelen på det nåværende tidspunkt orientert om sentrale forhold som for eksempel rammebetingelsene for økonomi og samarbeid, eller om vi kan benytte oss av lokalene vi benytter i dag eller må tenke annerledes.

Dette er informasjon som foruten det å ha en direkte innvirkning på bydelens helsetilbud, også gjør at noen av anbefalingene i Sivilombudets rapport ikke lenger er naturlig at bydelen følger opp. Vi velger likevel å gi utfyllende svar på deres brev med utgangspunkt i den informasjonen vi har per i dag.

- 1) Bydel Bjerke, fengselspsykiatrisk poliklinikk og fengselet bør samarbeide om å iverksette lavterskel helsefremmende tiltak. Dette bør omfatte tiltak for å forebygge selvmord og selvskading, og for å sikre at innsatte ikke blir isolert dersom de skader seg selv eller vurderes som selvmordsnære.

Sivilombudet skriver: Vi savner imidlertid en beskrivelse av hvilke tiltak helsetjenesten har iverksatt (utover at forholdene diskuteres i det faste trepartsmøtet) som kan forebygge selvmord og selvskading, og at innsatte blir isolert dersom de skader seg selv eller vurderes som selvmordsnære. Vi ber om en nærmere beskrivelse av hvordan helse- og omsorgstjenesten i bydel Bjerke har fulgt opp denne delen av anbefaling 1.

Bydelens svar:

Vi viser her til deres brev ref. 2023/779 om de tiltakene dere har fått oversendt fra Fengselspsykiatrisk poliklinikk (FPP) om samme anbefalingen. Vi vil følge opp tiltak som kan forebygge selvmord og selvskading sammen med FPP og Kriminalomsorgen.

Det ble også avholdt et eget møte 28.november mellom fengselsleder og ledere for helseavdelingen og FPP der vi la en plan for å systematisere dette arbeidet i et felles årshjul med helserelaterte fokusområder som for eksempel psykisk uhelse, ernæring, kvinnehelse, isolasjon mm. Planen er tiltak både av kompetansehevende karakter blant ansatte og tiltak rettet mot de innsatte. Det videre arbeidet her vil være avhengig av ny organisering og vil gjenopptas når denne er klar.

- 2) Bydel Bjerke og fengselet må sammen sikre systemer for forsvarlig medisinhandling og oppfølging ved avvik.

Sivilombudet skriver: Bydelens svar omfatter ingen beskrivelse av tiltak som er iverksatt for å følge opp disse funnene og sikre forsvarlig medisinhandling, utover å føre avvik. Vi ber om en nærmere redegjørelse for hvordan anbefaling 2) følges opp.

Bydelens svar:

Vi har lagd en ny prosedyre der vi avviksmelder medisinavvik. Oppfølging av avvikene tas opp i faste samarbeidsmøtet ved behov. Prosedyren er revidert og vedlagt.

- 3) Bydel Bjerke og fengselet må sikre at kommunikasjon mellom innsatte og helseavdelingen skjer på en måte som ivaretar innsattes rett til fortrolighet.

Sivilombudet skriver: Vi ber om helsetjenestens redegjørelse for situasjonen på dette punktet og for hvordan anbefaling 3) er fulgt opp fra helsetjenestens side og i samarbeid med fengselet.

Bydelens svar:

Vi har i våre samarbeidsmøter med kriminalomsorgen funnet en løsning som virker å fungere godt. Det er satt opp postkasser med lås slik at innsatte kan kontakte helseavdelingen på en fortrolig måte, uten at ansatte fra fengselet er involvert.

- 4) Bydel Bjerke og fengselet bør hver for seg holde oversikt over avlyste og utsatte fremstillinger til helsetjenester.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan denne anbefalingen er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak for å følge opp anbefaling 4).

Bydelens svar:

Det er etablert en ny prosedyre der fremstillinger som avlyses eller utsettes registreres som avvik i vårt kvalitetssystem. I avviket skriver den ansatte om de helsemessige konsekvensene. Som i punkt 2 vil dette tas opp i samarbeidsmøte med kriminalomsorgen ved behov. Vi viser her ellers til Kriminalomsorgens svar (punkt 30) om dette. Prosedyren er revidert og vedlagt.

- 5) Bydel Bjerke bør sikre forsvarlig journalføring.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 5) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

For å sikre at journalføringen er i tråd helsepersonelloven vil bruk og implementering av nytt journalsystem bli en naturlig del av internkontrollen på fagmøter. Det vil framover gjennomføres stikkprøver som vil bli gjennomgått i de samme fagmøtene.

- 6) Bydel Bjerke bør sikre kartlegging og vurdering av helsebehov ved innkost og senest innen 24 timer. Alle nye innsatte som kommer inn i fengselet etter arbeidstid bør få helsevurdering fra legevaktslege.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 6) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar

Bydelen skal sikre kartlegging og vurdering av helsebehov ved innkost og senest innen 24 timer. Bydelen mener at dette gjøres, men at dokumentasjonen ikke har vært god nok. Bydelen har gjennomgått veileder for helsetjenester til innsatte på nytt i fagmøte – hvor kartlegging av vurdering av helsebehov ble gjennomgått. Dette vil følges opp videre gjennom stikkprøvekontroll av journal i tiden framover.

- 7) Bydel Bjerke bør sikre kartlegging og vurdering av selvmordsrisiko, inkludert alvorlig og/eller gjentatt selvskading, både ved innkost og underveis i fengselsoppholdet.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 7) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar

Bydelen har i dialogen med Sivilombudet oppfattet det slik at det savnes en kontinuitet og grundigere vurderinger og et økt fokus på dette. Omfanget av denne problematikken reduseres betydelig med ny organisering, men vil fortsatt være en del av helsekartleggingen og -oppfølgingen de innsatte får. Resultatene av kartleggingen skal framgå av dokumentasjonen til den enkelte innsatte.

En ny prosedyre vil også bli utarbeidet når ny organisering er klar.

- 8) Bydel Bjerke bør sikre daglig tilsyn og oppfølging av innsatte som er isolert, også de som er utelukket fra fellesskapet. Bydelen bør sikre en helhetlig oversikt over gjennomførte tilsyn, også når disse er gjennomført av legevakt.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 8) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

Med utgangspunkt i den informasjonen vi har i dag så er ikke dette punktet lenger aktuelt for bydelens tjenester på Bredtveit. Innsatte som utelukkes fra fellesskapet eller isoleres skal ikke lenger være på Bredtveit Det er likevel utarbeidet og implementert en prosedyre vedrørende problemstillingen. Se vedlegg.

- 9) Bydel Bjerke bør føre en systematisk oversikt over alle innsatte som er isolerte, årsak til isolasjonen, hvor lenge isolasjonen varer og negative helseeffekter av isolasjonen.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 9) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

Se svar under punkt 8.

- 10) Bydel Bjerke bør ha en prosedyre som beskriver hvordan helseavdelingen skal melde om mangelfulle vilkår for god helseoppfølging, om helseskadelige forhold, og ved bekymring for soningsdyktighet.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 10 er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

Se svar under punkt 8 og vedlagte prosedyre.

- 11) Bydel Bjerke bør sikre at innsatte får tilgang til kvinnelig lege.

Sivilombudet skriver: I lys av hensynene og risikofaktorene gjennomgått i rapporten og delvis gjengitt her, er det Sivilombudets klare anbefaling at bydel Bjerke vurderer muligheten for å knytte til seg en kvinnelig lege gjennom et samarbeid med bydel Gamle Oslo og helsetjenesten ved Oslo fengsel, eventuelt søker andre løsninger på et kommunalt nivå. Vi ber derfor om en ny orientering om oppfølgingen av anbefaling 11).

Bydelens svar:

Innsatte får tilbud om fremstilling til kvinnelig gynekolog ved behov.

Bydelen har gått i dialog med Dr. Dropin om et samarbeid. Intensjonen er at dette skal være et samarbeid som ville passe inn i tråd det vi svarer i punkt 1. Vi vil tilby kvinnelig gynekolog til de innsatte som ønsker det i løpet av første kvartal 2024. Men på det nåværende tidspunkt blir det naturlig å avvente ny organisering hos kriminalomsorgen før vi effektuerer dette samarbeidet for å sikre forutsigbarhet og stabilitet i tilbudet.

- 12) Bydel Bjerke bør sikre at pasienter med sammensatte, alvorlige eller langvarige helseproblemer får en helhetlig og koordinert oppfølging.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 12) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

Dette er vi enige i. Innsatte med sammensatte, alvorlige eller langvarige helseproblemer drøftes allerede i eksisterende samarbeidsfora med kriminalomsorgen og FPP som tidligere er vist til.

- 13) Bydel Bjerke bør sikre kapasitet til å drive forebyggende og helsefremmende tiltak for de innsatte.

Sivilombudets svar: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 13) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

Vi viser her til svar i punkt 1.

- 14) Bydel Bjerke bør sikre at alle henvendelser fra innsatte til helseavdelingen og svar journalføres. Den innsatte bør få oppgitt tid for konsultasjon i svaret fra helseavdelingen.

Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 14) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

Dette gjøres. Ellers viser vi til vårt svar i punkt 3.

15) Bydel Bjerke bør ha et kamera tilgjengelig slik at eventuelle skader på innsatte kan dokumenteres av helsepersonell i helsejournalen.

Sivilombudet skriver: Bydelens brev gir ikke svar på hvordan anbefaling 15) er fulgt opp. Vi ber om en beskrivelse av helsetjenestens tiltak på dette punkt.

Bydelens svar:

Kamera er bestilt.

16) Bydel Bjerke bør sikre mer systematisk bruk av tolk i samtaler med helsetjenesten.

Bydelens svar:

Bydelen følger Oslo kommunes prosedyre. Prosedyren er vedlagt.

Bovild Tjønn
Bydelsdirektør

Alexander Standal Bergli
Avdelingsdirektør